

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Архітектурний факультет
Образотворчого мистецтва і архітектурної графіки
(назва кафедри)

АТЕСТАЦІЙНА РОБОТА
ПЕРШОГО БАКАЛАВРСЬКОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

на тему: «*Пейзаж «На березі у Кароліно-Бугазі» (олійний живопис) у
художньо-декоративному оздобленні інтер'єру відділення центру реабілітації
військовослужбовців та постраждалих від війни*»

Грикун Ольга Андріївна

(прізвище, ім'я та по батькові здобувача повністю)

Київ 2024 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний факультет

Образотворчого мистецтва і архітектурної графіки

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувачки

_____ Олена САФРОНОВА

«_____» _____ 2024 року

АТЕСТАЦІЙНА РОБОТА

ПЕРШОГО БАКАЛАВРСЬКОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

«Пейзаж «На березі у Кароліно-Бугазі» (олійний живопис) у художньо-декоративному оздобленні інтер'єру відділення центру реабілітації військовослужбовців та постраждалих від війни »

(назва)

Виконав здобувач групи ОМ-20-1

Грикун Ольга Андріївна

(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

Спеціальність: 023 – Образотворче мистецтво,

декоративне мистецтво, реставрація

ОПП: Образотворче мистецтво,

декоративне мистецтво, реставрація

Керівник: Олександр КАЩЕНКО

(ім'я та прізвище)

к.т.н., проф.

науковий ступінь, вчене звання

Керівник: Наталія ПЛІСС

(ім'я та прізвище)

науковий ступінь, вчене звання

Рецензент: _____

(прізвище, ініціали,)

науковий ступінь, вчене звання

Київ 2024

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет Архітектурний
Кафедра Образотворчого мистецтва і архітектурної графіки
Рівень вищої освіти перший бакалаврський рівень
Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
(шифр і назва)
Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»
(шифр і назва)
ОПП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. завідувачки кафедри
образотворчого мистецтва і
архітектурної графіки

к.т.н., доц. Олена САФРОНОВА
“ ” 2024 року

ЗАВДАННЯ НА АТЕСТАЦІЙНУ РОБОТУ ПЕРШОГО БАКАЛАВРСЬКОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Грикун Ольга Андріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

- Тема роботи «Лейзаж «На березі у Кароліно-Бугазі» (олійний живопис) у
художньо-декоративному оздобленні інтер'єру відділення центру реабілітації
військовослужбовців та постраждалих від війни»
- Керівники роботи: д.т.н., проф. Кащенко О.В. ст. викл., Плісс Н. А.
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом вищого навчального закладу від «11» червня 2024 року,
№1018/2
- Термін виконання здобувачем роботи 15.02.2024 – 26.06.2024 р.
- Вихідні дані до роботи: формулювання теми, етюди, графічні матеріали
щодо інтер'єру приміщення
- Зміст атестаційної роботи першого бакалаврського рівня вищої освіти (перелік
питань, які потрібно розробити): Теоретичні та історичні засади образотворчого
та декоративного-прикладного мистецтва, стильові та типологічні особливості
морського пейзажу, новітні течії. Історія та сучасна практика художньо-
декоративного оздоблення інтер'єрів відділень лікарень для реалізації. Засоби,
прийоми, композиційне рішення морського пейзажу
- Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):
Зображення роботи в матеріалі, ситуаційний схема, генеральний план, обмінний
план првнрху, план приміщення, план демонтажу, план монтажу, план меблів, план
освітлення, план підлоги, паспорт матеріалів оздоблення, розгортки по стінах,

візуалізації

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада керівника	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	<i>к.н.т., проф Кащенко . В.</i>	<i>15.02.2024</i>	
2	<i>Ст.викл., Плісс Н. А</i>	<i>15.02.2024</i>	

7. Дата видачі завдання 15.02.2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	<i>Видача завдання</i>	<i>15.02.2024</i>	
2	<i>Збір матеріалу</i>	<i>15.02.2024 – 21.02.2024</i>	
3	<i>Виконання етюдів та клаузури</i>	<i>22.02.2024 – 01.04.2024</i>	
4	<i>Розробка та оцінка ескізу</i>	<i>02.04.2024 – 25.04.2024</i>	
5	<i>Розробка художньої роботи в матеріалі та графічної частини</i>	<i>26.04.2024 – 17.06.2024</i>	
6	<i>Розробка текстової частини</i>	<i>22.02.2024 – 19.06.2024</i>	
7	<i>Перевірка на плагіат</i>	<i>20.06.2024</i>	
8	<i>Передзахист</i>	<i>24.06.2024</i>	
9	<i>Оформлення експозиції і підготовка доповіді</i>	<i>25.06.2024</i>	
10	<i>Захист роботи</i>	<i>26.06.2024</i>	

Здобувач Ольга ГРИКУН
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник роботи Олександр КАЩЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник роботи Наталія ПЛІСС
(підпис) (ім'я та прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади образотворчого мистецтва

1.1. Джерельна база

1.2. Історичний досвід створення морського пейзажу

1.3. Еволюція морського пейзажу в українському мистецтві

1.4. Стильові особливості сучасного мистецтва, новітні течії, різновиди та типологія жанру

Висновок

РОЗДІЛ 2. Історія та сучасна практика художньо-декоративного оздоблення інтер'єру відділення лікарні для реабілітації військових та постраждалих від війни

2.1. Новітні течії в художньо-декоративного оздоблення інтер'єру відділення реабілітації

2.2. Теоретичні та нормативні засади художньо-декоративного оздоблення інтер'єру

2.3. Норми дбн

2.4. Психоемоційний вплив художньої роботи на формування інтер'єру

2.5. Засоби і прийоми художньо-декоративного оздоблення інтер'єру

2.5.1. Функціонально-планувальне та об'ємно-просторове рішення художньо-декоративного оздоблення інтер'єру відділення реабілітації постраждалих від війни

2.5.2. Стилїстика, меблі, декор, оздоблювальні матеріали та освітлення інтер'єру приміщення відділення реабілітації постраждалих від війни

Висновок

РОЗДІЛ 3. Створення пейзажу в техніці олійного живопису

3.1. Обґрунтування вибору мотиву пейзажу

3.2. Хід роботи. Робота над натурним матеріалом, пошуки композиції, пошук колористичного рішення

3.3. Техніко-технологічні особливості олійного живопису

3.4. Художня робота в інтер'єрному середовищі лікарні

ВИСНОВОК

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Анотація

Грикун О. А. «Пейзаж «На березі у Кароліно-Багазі» у художньо-декоративному оздобленні інтер'єру відділення лікарні для реабілітації військовослужбовців та постраждалих від війни»

Художня робота: «На березі у Кароліно-Багазі» - олійний живопис з використанням пастозної техніки.

Атестаційна бакалаврська робота за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація — Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ 2024 рік.

Актуальність теми: на сьогоднішній складний час, створення гармонійного та спокійного інтер'єру відділення для реабілітації є найбільш потрібним для народу так як і прикрашання його живописом. Було проаналізовано багато досліджень, що доводять і інтер'єр і картини мають великий вплив на психологічне відновлення пацієнтів. Ця робота присвячена дослідженню теоретичних та практичних аспектів образотворчого мистецтва, зокрема морського пейзажу, а також художньо-декоративного оздоблення інтер'єрів відділень лікарень для реабілітації військових та постраждалих від війни. Було висвітлено джерельну базу та історичний досвід створення морського пейзажу, його еволюцію в українському мистецтві та сучасні стильові особливості. Також увагу було зосереджено на новітніх течіях у художньо-декоративному оздобленні інтер'єрів реабілітаційних відділень, теоретичних і нормативних засадах, а також психоемоційному впливу художньої роботи на інтер'єр. Окрема увага приділена функціонально-планувальним та об'ємно-просторовим рішенням, стилістиці, меблям, декору, оздоблювальним матеріалам і освітленню. Велику увагу присвячено створенню пейзажу в техніці олійного живопису: обґрунтуванню вибору мотиву, процесу роботи над натурним матеріалом, пошукам композиційних та колористичних рішень, техніко-технологічним особливостям олійного живопису та його застосуванню в інтер'єрі лікарні.

Ключові слова: морський пейзаж, олійний живопис, імпасто, віділення реабілітації, природні кольори, інклюзивність, фізичне і психологічне відновлення

Anotación

Hrykun O. A. "Landscape. On the shore in Carolina-Bugaz" in the artistic and decorative decoration of the interior of the hospital department for the rehabilitation of military personnel and victims of war”

Artistic work:"On the shore in Carolina-Bugazi" - oil painting using impasto technique.

Certification bachelor's thesis in the specialty 023 Fine Arts, Decorative Arts, Restoration - Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv, 2024.

Relevance of the topic: In today's difficult times, creating a harmonious and calm interior of a rehabilitation unit is as necessary for the people as decorating it with paintings. Many studies have been analyzed, proving that both the interior and paintings have a great impact on the psychological recovery of patients. This paper is devoted to the study of theoretical and practical aspects of fine art, in particular seascapes, as well as artistic and decorative decoration of the interiors of hospital departments for the rehabilitation of military and war victims. The source base and historical experience of seascape creation, its evolution in Ukrainian art, and contemporary stylistic features were highlighted. Attention was also focused on the latest trends in the artistic and decorative decoration of the interiors of rehabilitation units, theoretical and regulatory frameworks, as well as the psycho-emotional impact of artwork on the interior. Special attention is paid to functional planning and volumetric-spatial solutions, stylistics, furniture, decor, finishing materials and lighting. Much attention is paid to the creation of a landscape in oil painting: the rationale for choosing a motif, the process of working with natural material, the search for compositional and coloristic solutions, the technical and technological features of oil painting and its application in the hospital interior.

Keywords: seascape, oil painting, impasto, rehabilitation unit, natural colors, inclusiveness, physical and psychological recover

ВСТУП

У сучасному світі військові конфлікти і збройні протистояння залишають глибокий слід на житті людей, які зазнали їхнього впливу. Психологічні та фізичні травми, отримані внаслідок війни, потребують тривалого і комплексного лікування. Однією з важливих складових цього процесу є створення сприятливого і зручного середовища, яке сприяє відновленню та реабілітації постраждалих. Декоративне оздоблення інтер'єру відділення для реабілітації військових або постраждалих від війни відіграє ключову роль у створенні таких умов.

У першому розділі роботи буде розглянуто історичний досвід художників що малювали морські пейзажі, також буде піднята тема стильових особливостей цього жанру живопису.

Другий розділ буде присвячено аналізу дизайн інтер'єру відділенням лікарень фізичної реабілітації для людей постраждалих від війни. Зокрема в розділі буде розкрито тему присвячену нормам ДБН, психоемоційний вплив інтер'єру, теоретичні та нормативні засади.

Третій розділ міститиме інформацію про основну концепцію роботи, про хід роботи та композиційне рішення про застосовані кольори та текстури, і також про те як робота поєднується з інтер'єром.

Актуальність теми: Війна спричиняє значні фізичні та психологічні травми, і створення комфортних та сприятливих умов у лікарнях є важливим для реабілітації пацієнтів. Правильне оздоблення інтер'єру може сприяти швидшому відновленню та покращенню загального самопочуття. Доведено, що навколишнє середовище впливає на психічний стан людини. Естетично привабливий і функціонально зручний інтер'єр може знизити рівень стресу, підвищити настрій та загальний моральний стан пацієнтів. На жаль, через військові дії кількість поранених зростає, тому необхідність у спеціалізованих медичних закладах та їх якісному облаштуванні стає надзвичайно актуальною.

Мета дослідження: полягає у розробці концепції щодо створення інтер'єру, який сприятиме покращенню фізичного та психологічного стану пацієнтів, підвищенню ефективності їх реабілітації та забезпеченню комфортних умов для

медичного персоналу. Також вивчити існуючі дослідження та практики в галузі художньо-декоративного оздоблення медичних закладів, зокрема тих, що спеціалізуються на лікуванні постраждалих від війни. З'ясувати, які саме елементи інтер'єру (кольори, форми, матеріали) мають найбільш позитивний вплив на психічний стан пацієнтів.

Об'єкт дослідження виступає художня робота «На березі у Кароліно-Бугазі», пейзаж, олійний живопис.

Предметом дослідження виступають естетичні, функціональні та психологічні аспекти інтер'єру медичних закладів, призначених для лікування та реабілітації пацієнтів, які зазнали травм унаслідок воєнних дій. Використання кольорів, форм, текстур як в інтер'єрі так і в художній роботі для створення сприятливого для зору та психологічного стану простору.

Завдяки даній роботі передбачається зробити внесок у покращення умов реабілітації та лікування військових та постраждалих від війни, створивши інтер'єри, які не тільки задовольнятимуть їхні функціональні потреби, але й сприятимуть психологічному комфорту та швидкому відновленню.

Розділ 1. Теоретичні засади образотворчого мистецтва

Теоретичні засади образотворчого мистецтва охоплюють широкий спектр знань, що включає в себе вивчення історії мистецтва, композиційних принципів, колористики, технік та стилів, а також семантики художніх творів. Розглянемо основні аспекти:

Історія мистецтва - досліджує розвиток візуального мистецтва через різні епохи, культури та стилі. Вона розглядає еволюцію художніх технік, матеріалів та тем, а також вплив соціальних, політичних і культурних чинників на мистецтво.[1]

Також є композиційні принципи, які стають фундаментом візуального мистецтва і включає в себе правила побудови художнього твору. Композиція визначає, як елементи зображення організовані в просторі для досягнення гармонії та естетичної виразності. Колористика вивчає взаємодію кольорів та їх вплив на сприйняття. Це включає теорію кольору, психологію кольору та практичне застосування кольорів у мистецтві.

Ключові концепції колористики:

- Колірне коло: Модель для розуміння взаємозв'язків між кольорами.
- Теплі та холодні кольори: Використання кольорів для створення емоційного впливу.
- Колірні гармонії: Сполучення кольорів, що створюють візуально приємні композиції.

Живопис включає різні техніки та стилі, від класичного реалізму до абстракціонізму. Кожна техніка має свої особливості і впливає на виразність художнього твору.

Ось так як у олійного живопису використання олійних фарб для створення багат шарових і глибоких робіт. Акварель- це легкість і прозорість фарб. Темпера - використання пігментів, змішаних з яйцевим жовтком або клеєм. Пастель – використанням м'яких і насичених кольорів, що легко змішуються.

Також основним в живописі є стилі, такі як, реалізм - точне відображення дійсності. Імпресіонізм - відображення миттєвих вражень через світло і колір. Кубізм - геометричне розчленування форми і простору. Абстракціонізм – відхід від реалістичних зображень до використання кольору, форми і ліній для передачі емоцій і ідей.

1.1. Джерельна база

Морські пейзажі з кораблями та човнами є популярним жанром у мистецтві, який відображає як природну красу моря, так і драматизм морських подорожей. Ось кілька відомих художників, які відзначилися в цьому жанрі:

Віллем ван де Вельде Молодший (1633-1707)

Голландський художник, відомий своїми детальними морськими пейзажами. Його роботи часто зображають кораблі в бурхливих морях або під час морських битв. Його батько, Віллем ван де Вельде Старший, також був відомим мариністом.[рис.1]

Джозеф Меллорд Вільям Тернер (1775-1851)

Англійський художник, відомий своїми імпресіоністичними картинами морських пейзажів. Тернер чудово передавав атмосферу і рух у своїх роботах. Його картина "Битва при Трафальгарі" є одним із найвідоміших зразків його майстерності.[рис.2]

Клод Жозеф Верне (1714-1789)

Французький художник, відомий своїми детальними морськими пейзажами, які включають кораблі та сцени узбережжя. Його картини відзначаються реалістичним зображенням природи та кораблів, а також драматичними сценами морських бурь.[рис.3]

Фітц Генрі Лейн (1804-1865)

Американський художник, один з представників руху люміністів. Його морські пейзажі відомі своєю спокійною атмосферою і чудовою передачею світла. Лейн часто зображав американські кораблі та узбережжя.[рис.4]

Джеймс Едвард Баттерсворт (1817-1894)

Англійсько-американський художник, відомий своїми детальними і точними зображеннями вітрильників. Його роботи часто показують кораблі в різних умовах: від спокійних вод до буревіїв.

Ці художники зробили значний внесок у мистецтво морських пейзажів, кожен зі своїм унікальним стилем і підходом до зображення морської стихії та кораблів.

1.2. Історичний досвід створення морського пейзажу

Пейзаж як жанр у мистецтві має багатовікову історію, яка відображає зміни в культурних та естетичних цінностях суспільств у різних епох.

Історія морських пейзажів у мистецтві відображає розвиток культурних та естетичних уявлень про природу і воду в різні епохи. Морські пейзажі, включаючи моря, річки, озера і водоспади, стали популярними мотивами у мистецтві і пройшли через декілька значущих етапів. Історія водних пейзажів є захоплюючим відображенням еволюції художніх стилів і технік, а також зміни ставлення до природи і її елементів у різні історичні періоди.

У античному мистецтві морські пейзажі часто використовувалися як фонові елементи для міфологічних або історичних сцен. Давньогрецькі мозаїки та фрески, іноді зображали моря, річки та порти. У середньовічному мистецтві водні сцени зустрічалися рідше і зазвичай мали символічне значення, як у рукописах, де річки могли позначати шляхи духовного очищення.

Епоха Відродження принесла відродження інтересу до реалістичного зображення природи. Морські пейзажі почали з'являтися в творах таких художників, як Леонардо да Вінчі, який досліджував рух води і її властивості. Північні художники, як-от Альбрехт Дюрер, створювали детальні малюнки та гравюри з водними мотивами. [рис.5]

У бароковий період морські пейзажі стали більш популярними, відображаючи динаміку і драму природи. Художники, такі як Клод Лоррен, створювали ідеалізовані сцени із річками та морськими берегами, використовуючи світло і тіні для створення глибини і простору. Ніколя Пуссен також використовував водні елементи у своїх композиціях, акцентуючи на гармонії і спокої. [рис.6]

Романтизм приніс нове сприйняття природи як могутньої і часто непередбачуваної сили. Водні пейзажі, такі як буремні моря, водоспади та річки, стали популярними темами. Художники, як-от Джон Констебл і Вільям Тернер, зображували воду з акцентом на її динамічність і емоційну силу. Тернер, зокрема,

відомий своїми драматичними морськими сценами, які передавали велич і небезпеку океану.[рис.7]

Імпресіоністи, такі як Клод Моне, фокусувалися на відображенні світла і кольору у морських пейзажах. Моне відомий своїми серіями картин, що зображують ставки з ліліями, річки і морські сцени у різні часи дня і за різних погодних умов. Постімпресіоністи, як-от Вінсент Ван Гог, розширили ці ідеї, вводячи більш експресивні техніки та яскраві кольори.[рис.8] [рис.9]

У 20-му столітті морські пейзажі продовжували розвиватися через різні художні рухи. Абстракціоністи, такі як Василь Кандинський, інтерпретували водні мотиви через призму геометричних форм і кольорових площин. Фотографи, як-от Ансель Адамс, використовували чорно-білу фотографію для створення драматичних зображень водоспадів та озер. Сучасні художники продовжують експериментувати з техніками і матеріалами, створюючи інноваційні зображення водних пейзажів.

Таким чином, історія морських пейзажів у мистецтві демонструє багатогранність підходів до зображення води та її вплив на загальну естетику і настрої художніх творів.[2]

1.3. Еволюція морського пейзажу в українському мистецтві

Еволюція морського пейзажу в українському мистецтві відображає багатство природних ландшафтів України та зміну художніх стилів і технік через століття. Ці пейзажі займають важливе місце в творчості українських художників, відображаючи як культурні, так і природні особливості регіону.

У період козаччини та бароко, водні мотиви часто зображувалися в іконописі та книжковій графіці. Хоча прямий акцент на морські пейзажі був рідкістю, річки, озера та моря часто з'являлися як частина ширших композицій, зокрема сцен битв чи релігійних подій. Наприклад, сцени зображення Запорізької Січі або козацьких походів нерідко включали річкові ландшафти.

У 19-му столітті романтизм та реалізм сприяли розвитку інтересу до пейзажів як самостійного жанру. Тарас Шевченко, відомий не тільки як поет, але і як художник, створював акварелі та гравюри, де часто присутні річкові та озерні пейзажі. Його роботи передавали красу української природи та життя простих людей на її тлі.

Пізній етап 19-го та початок 20-го століть відбувся значний розвиток українського пейзажного живопису. Художники, такі як Архип Куїнджі, який походив з України, створювали величні водні пейзажі, відображаючи гру світла і тіні на воді. Його картини, такі як "Місячна ніч на Дніпрі", стали класикою і символом краси української природи.[рис10]

Ранній модернізм на початку 20-го століття приніс нові підходи до зображення морських пейзажів. Художники, такі як Олександр Мурашко, працювали з новими техніками і кольоровими рішеннями, відображаючи як традиційні, так і інноваційні бачення природи. Водні пейзажі стали більш емоційними та експресивними.

У радянський період морські пейзажі часто зображались в контексті соціалістичного реалізму, де природа показувалася в контексті праці та досягнень людини. Художники, такі як Сергій Шишко, створювали ідилічні сцени українських річок і озер, що відображали трудові будні та свята радянських громадян.[рис.11]

Після здобуття незалежності у 1991 році українське мистецтво стало більш різноманітним і відкритим до експериментів. Сучасні художники досліджують водні пейзажі через різні медіа, включаючи живопис, фотографію та інсталяції. Вони звертаються до тем екології, збереження природних ресурсів та культурної спадщини. Наприклад, Євген Равський у своїх роботах часто зображує річки та озера, підкреслюючи їхню красу та важливість для української ідентичності.

Таким чином, морські пейзажі в українському мистецтві пройшли довгий шлях від фонового елемента до самостійного жанру, відображаючи як природну красу України, так і еволюцію художніх стилів та технік.

1.4. Сильові особливості сучасного мистецтва, новітні течії, різновиди та типологія жанру

Сучасний морський пейзаж у мистецтві відзначається багатством стилів та технік, які відображають різноманітні підходи до зображення водних мотивів. Ось кілька ключових стильових особливостей сучасного морського пейзажу:

- Абстракціонізм

Сучасні художники часто використовують абстрактні форми для зображення води. Замість реалістичного відтворення хвиль або річок, вони зосереджуються на передаванні сутності води через кольорові плями, текстури та форми. Роботи таких художників, як Василь Кандинський, вплинули на розвиток абстрактного водного пейзажу.[5]

- Експресіонізм

У цьому стилі морські пейзажі передають емоційний стан автора. Експресивні мазки, яскраві кольори і динамічні композиції створюють враження руху та енергії. Сучасні експресіоністи використовують воду як символ емоційної глибини та драматизму.

- Реалізм та Гіперреалізм[6]

Реалістичні та гіперреалістичні підходи залишаються популярними у сучасному мистецтві. Художники детально відтворюють морські пейзажі, досягаючи високого рівня точності та деталізації. Гіперреалістичні роботи, наприклад, картини Роберта Бенксі, створюють враження фотографічної реальності.

- Імпресіонізм

Імпресіоністичні техніки також знаходять своє місце в сучасному морському пейзажі. Художники зосереджуються на передачі світла і кольору, використовуючи швидкі мазки та гру світла на поверхні води. Вони прагнуть зафіксувати миттєві враження та атмосферу.

- Сюрреалізм

Сюрреалістичні морські пейзажі поєднують реальні елементи з фантастичними, створюючи мрійливі та загадкові сцени. Художники, такі як Сальвадор Далі, використовували воду для створення метафор і символів, що відображають підсвідомі ідеї.

- Мінімалізм

Мінімалістичні підходи відзначаються використанням простих форм і обмеженої палітри кольорів. Морські пейзажі в цьому стилі зображаються лаконічно, з акцентом на основних лініях і кольорових площинах, що створюють відчуття спокою та гармонії.

- Екологічне мистецтво

Сучасні художники часто звертаються до теми екології, створюючи морські пейзажі, які підкреслюють важливість збереження природних ресурсів. Це може бути як реалістичне зображення забруднення води, так і абстрактні роботи, що передають ідею гармонії між людиною і природою.

- Цифрове мистецтво

Розвиток цифрових технологій відкрив нові можливості для створення морських пейзажів. Художники використовують комп'ютерну графіку, 3D-моделювання та анімацію для створення реалістичних та фантастичних водних сцен. Цифрові інструменти дозволяють експериментувати з текстурами, світлом та рухом води.

- Мультидисциплінарність

Сучасні художники часто комбінують різні техніки та матеріали, створюючи багат шарові морські пейзажі. Використання живопису, фотографії, скульптури та інсталяцій дозволяє створювати унікальні роботи, які поєднують різні види мистецтва і надають нові перспективи зображення води.

Ці стильові особливості показують, як сучасні художники досліджують тему води у своїх роботах, використовуючи широкий спектр технік і підходів для створення унікальності та виразності.

А ось новітні течії у створенні морського пейзажу відображаються в експериментах та інноваціях, які йдуть у ногу з технологічним прогресом і змінами в суспільстві. Ось деякі з них:

Еко-арт, або екологічне мистецтво, фокусується на зображенні екологічних проблем і закликах до збереження навколишнього середовища. Художники створюють морські пейзажі, що підкреслюють красу і крихкість водних екосистем, часто використовуючи екологічно чисті або перероблені матеріали. Наприклад, арт-проекти, які відображають забруднення океанів пластиком.

Інтерактивне та цифрове мистецтво. Сучасні технології дозволяють створювати інтерактивні морські пейзажі, які змінюються під впливом глядача. Цифрові інсталяції, що використовують віртуальну і доповнену реальність, дозволяють глядачам занурюватися у віртуальні водні світи. Художники використовують 3D-моделювання, проєкції та інтерактивні екрани, щоб створювати динамічні морські пейзажі.

Біоарт та біомімікрія досліджують взаємодію мистецтва з природними процесами. Художники створюють роботи, що відтворюють природні рухи води або взаємодіють з природними елементами, такими як мікроорганізми чи водорості. Це може включати використання живих організмів для створення "живих" пейзажів.

Саунд-арт, або звукове мистецтво, включає аудіовізуальні елементи, де звук води грає ключову роль. Художники створюють інсталяції, де звуки хвиль, дощу чи річок доповнюють візуальні зображення морських пейзажів, створюючи багатосенсорні досвіди для глядачів.

Гіперреалістичні морські пейзажі продовжують розвиватися, акцентуючи увагу на деталізації та фотореалістичності. Сучасні художники використовують новітні техніки і матеріали для створення надзвичайно точних зображень води, які часто важко відрізнити від фотографій.

Деякі сучасні художники працюють з концепцією трансформації простору, використовуючи воду як основний елемент інсталяцій. Це можуть бути

великомасштабні проекти, де вода стає частиною архітектурного середовища, змінюючи сприйняття простору і взаємодію глядачів з ним.

Мультимедійні інсталяції, що поєднують відео, звук, світло та фізичні елементи, створюють комплексні морські пейзажі. Наприклад, художники використовують проєкції води на різні поверхні, створюючи ілюзію руху води та її взаємодії з простором.

Морські пейзажі також використовуються для відображення соціально-політичних проблем, таких як доступ до чистої води, конфлікти за водні ресурси та наслідки зміни клімату. Художники створюють роботи, що підкреслюють важливість води для суспільства та виклики, з якими стикається людство.

Кінетичне мистецтво використовує рух як ключовий елемент. У контексті морських пейзажів це можуть бути інсталяції, де вода тече, капає або випаровується, створюючи постійно змінювані картини. Такі роботи підкреслюють динамічну природу води та її здатність до трансформації.

Ці новітні течії демонструють, як сучасні художники експериментують з морськими пейзажами, використовуючи інноваційні підходи і технології для створення унікальних і виразних творів мистецтва. Пейзаж із зображенням води як жанр має безліч різновидів, кожен з яких відображає певний аспект природних водних об'єктів та їх взаємодію з навколишнім середовищем. Ось основні різновиди такого пейзажу:

- Морський пейзаж зображує моря і океани. Цей вид пейзажу може включати сцени з узбережжям, кораблями, хвилями і морськими бурями. Художники часто передають велич і силу моря, його спокій і динаміку.
- Річковий пейзаж зображує річки в різних умовах — від спокійних, повільно текучих річок до бурхливих потоків. Часто такі пейзажі включають сцени з мостами, човнами, рибалками або прилеглими селами.
- Озерний пейзаж зображує озера і стави. Такі пейзажі часто відрізняються спокоєм і відображенням природи на гладкій поверхні води. Вони можуть включати сцени з ліліями, качками та іншими елементами озерної флори і фауни.

- Водоспад зображує воду, що падає з висоти. Цей тип пейзажу часто використовується для передачі динаміки і сили природи. Водоспади можуть бути центральним елементом картини або частиною більшої композиції.

- Прибережний пейзаж зображує узбережжя моря, океану, озера або річки. Такі пейзажі часто включають елементи берегової лінії, піщані пляжі, скелі та рослинність, яка росте біля води.

- Пейзажі з корабельними аваріями зображають затонулі або розбиті кораблі. Ці сцени можуть передавати драматизм і небезпеку мореплавства, а також красу занедбаних і зруйнованих суден.

- Пейзажі лагун і болотистих місцевостей зображують спокійні, низинні водні об'єкти з багатою рослинністю і дикою природою. Вони можуть передавати атмосферу спокою і таємничості.

- Артезіанські джерела та гейзери. Цей тип пейзажу зображує природні джерела води, що б'ють з-під землі. Гейзери, що випускають гарячу воду і пар, створюють драматичні і динамічні сцени, відображаючи силу підземних вод.

- Арктичні та антарктичні пейзажі. Цей різновид пейзажу зображує крижаний світ Арктики та Антарктики. Художники показують айсберги, льодовики, замерзлі моря і річки, передаючи холод і безмежність полярних регіонів.

- Тропічні пейзажі зображують екзотичні водні об'єкти, такі як бірюзові лагуни, коралові рифи і піщані пляжі тропічних островів. Ці пейзажі часто сповнені яскравих кольорів і екзотичної флори та фауни.

- Штормові пейзажі зображують бурі, урагани і штормові хвилі. Ці сцени передають динаміку і силу природи, показуючи драматичні та іноді лякаючі аспекти водної стихії.

Кожен з цих різновидів пейзажу надає унікальні можливості для художнього вираження, дозволяючи митцям досліджувати різні аспекти і настрої водної стихії.

Типологія жанру пейзажу може бути розглянута з різних аспектів, таких як техніка виконання, емоційне забарвлення, географічні особливості та інші. Ось деякі ключові типи водяних пейзажів за різними критеріями:

За технікою виконання:

- Живопис

- Масляні фарби: Насичені кольори і текстури, можливість створення глибоких, детальних зображень водних поверхонь.

- Акварель: Легкість і прозорість, ідеально підходить для передачі гри світла на воді.

- Гуаш: Матові кольори і більш щільне покриття, добре підходить для створення чітких контурів і деталей.

- Графіка

- Гравюра: Техніка друку, яка дозволяє створювати детальні чорно-білі зображення.

- Олівець та вугілля: Чорно-білі ескізи з можливістю детального прорисовування текстур.

- Цифрове мистецтво

- Фотографія: Використання сучасних технологій для захоплення моментів водних пейзажів.

- Цифровий живопис: Використання графічних планшетів і програмного забезпечення для створення пейзажів.

За емоційним забарвленням:

- Спокійні пейзажі

- Затишні ставки і озера: Передають відчуття миру і гармонії.

- Спокійне море: Сцени, що викликають відчуття релаксації та умиротворення.

- Динамічні пейзажі

- Буремне море: Драматичні сцени штормів і високих хвиль.

- Водоспади: Енергійні зображення води в русі.

За географічними особливостями:

- Морський пейзаж

- Узбережжя і пляжі: Сцени з піщаними пляжами, скелями і прибережною рослинністю.

- Гавані і порти: Зображення людської діяльності, кораблів та причалів.

- Прісноводний пейзаж

- Річки і струмки: Водні шляхи, що проходять через різні ландшафти.

- Озера і ставки: Спокійні водойми з різною флорою і фауною.

За часом доби і погодними умовами:

- Денні пейзажі

- Сонячні: Світлі і яскраві зображення з акцентом на відблиски сонця на воді.

- Хмарні: М'які, розсіяні світлові ефекти.

- Нічні пейзажі

- Місячне світло: Містичні і романтичні сцени з відображенням місяця на воді.

- Штормові ночі: Драматичні зображення гроз і бурь.

За тематикою і функціональним призначенням:

- Романтичні пейзажі

- Зображення спокійних і гармонійних водних об'єктів, часто з акцентом на красу природи і ліричні настрої.

- Документальні пейзажі

- Реалістичні зображення конкретних місць, створені з метою відтворення точного вигляду певного об'єкта.

- Символічні пейзажі

- Використання води як символу, наприклад, чистоти, життя, смерті або змін.

За стилістичними напрямками:

- Реалізм

- Точне і детальне зображення води і навколишнього середовища.

- Імпресіонізм

- Відображення вражень від водного пейзажу через гру світла і кольору.

- Сюрреалізм

- Використання води для створення фантастичних і мрійливих сцен.

- Абстракціонізм

- Зображення водних мотивів через абстрактні форми і кольори.

Кожен з цих типів відображає багатство і різноманітність підходів до зображення морських пейзажів у сучасному мистецтві, дозволяючи художникам експериментувати з техніками, стилями і тематикою.

Висновок

Розділ, присвячений теоретичним засадам образотворчого мистецтва, історичному досвіду та стильовим особливостям морського пейзажу, дозволив глибше зрозуміти багатогранність цього жанру та його еволюцію в контексті художньої творчості.

Дослідження історичного розвитку цього виду пейзажу продемонструвало, як жанр відображав різні епохи та культурні зміни. Від античних часів, коли зображення моря були символічними та міфологічними, до середньовіччя, коли морські сцени набули релігійного та алегоричного значення. В епоху Відродження водний пейзаж став більш реалістичним і детальним, відображаючи зростаючий інтерес до природи та точного зображення навколишнього світу, що дало поштовх для нащадків.

Аналіз стильових особливостей морського пейзажу показав, що кожна епоха привносила свої унікальні техніки і підходи. Важливими елементами, що впливають на створення такого пейзажу, є колір, світло, текстура та композиція. Використання цих елементів дозволяє художникам передати не лише візуальні характеристики води, але й її рух, прозорість та відображення.

Таким чином, морський пейзаж як жанр образотворчого мистецтва має багату історію і велику кількість стильових варіацій, які відображають розвиток художніх ідей та технік. Розуміння цих теоретичних засад і історичного контексту є необхідним для глибокого усвідомлення та професійного підходу до створення пейзажів у сучасному мистецтві. Це знання дозволяє художникам і дизайнерам використовувати багатовіковий досвід і розвивати нові напрямки, створюючи естетично привабливі і змістовні твори.

Розділ 2 Історія та сучасна практика художньо-декоративного оздоблення інтер'єру відділення лікарні для фізичної реабілітації

Художньо-декоративне оздоблення інтер'єру лікарняних відділень для фізичної реабілітації відіграє вирішальну роль у створенні комфортного та підтримуючого середовища для пацієнтів. Розвиток цього напрямку має багату історію та постійно вдосконалюється завдяки новим науковим дослідженням і технологічним інноваціям.

Історичний контекст:

Історично лікарні мали функціональний, але часто суворий і непривабливий інтер'єр. Протягом більшої частини XIX століття основний акцент робився на стерильність і практичність, а естетичний аспект часто ігнорувався. Це змінювалося з розвитком розуміння того, що оточення пацієнтів може впливати на їхнє емоційне та фізичне благополуччя.

У XX столітті, з появою руху гуманізації лікарняних середовищ, почалися зміни. Піонерами цього напрямку стали архітектори та дизайнери, які підкреслювали важливість естетики та комфорту в лікувальних закладах. Зокрема, у 1960-х роках з'явилися перші дослідження, які довели, що приємний дизайн інтер'єру може покращувати настрої пацієнтів і навіть сприяти їхньому швидшому одужанню.

Сучасні підходи

Сучасна практика художньо-декоративного оздоблення інтер'єрів лікарень для фізичної реабілітації базується на інтеграції естетичних, психологічних і функціональних аспектів. Основні напрямки включають:

- Кольорові рішення: Використання кольору має значний вплив на емоційний стан пацієнтів. Спокійні, м'які кольори, такі як пастельні відтінки зеленого, блакитного та бежевого, створюють заспокійливу атмосферу, що сприяє релаксації і зменшенню тривожності.[7]

- Природні матеріали: Включення природних матеріалів, таких як дерево та камінь, додає інтер'єру тепла і природності. Вони сприяють створенню затишного середовища, що позитивно впливає на емоційний стан пацієнтів.

- Освітлення: Правильне освітлення є ключовим елементом у створенні комфортного середовища. Комбінація природного і штучного освітлення допомагає підтримувати біологічні ритми пацієнтів, знижує стрес і сприяє загальному добробуту.

- Декоративні елементи: Включення мистецьких творів, таких як картини, фотографії природи, і скульптури, може відволікати пацієнтів від негативних думок і підвищувати їхній моральний дух. Теми природи та спокою особливо ефективні у створенні позитивної атмосфери.

- Рослини: Живі рослини в інтер'єрі не лише покращують якість повітря, але й створюють відчуття зв'язку з природою. Зелені зони або окремі рослини додають інтер'єру життя і затишку, сприяючи релаксації.

- Зонування простору: Правильна організація простору забезпечує зручність і функціональність. Зонування приміщень для різних видів діяльності, таких як тренувальні зони, зони відпочинку та медичні кабінети, сприяє ефективності реабілітаційного процесу.

- Інноваційні технології: Використання сучасних технологій, таких як інтерактивні екрани, системи управління освітленням і кліматом, а також реабілітаційне обладнання, інтегроване в дизайн інтер'єру, підвищує рівень зручності та ефективності лікування.[8]

Ось кілька прикладів клінік, які ілюструють зміни в підходах до дизайну інтер'єрів медичних закладів, підкреслюючи важливість естетики та комфорту поряд із функціональністю:

Maggie's Centres (Велика Британія)

- Ця мережа центрів для онкохворих є чудовим прикладом того, як дизайн інтер'єру може сприяти покращенню психологічного стану пацієнтів. Maggie's Centres розташовані в різних містах Великої Британії, і кожен центр розроблений відомими архітекторами та дизайнерами, такими як Френк Гері та Заха Хадід.

Дизайн цих центрів враховує потребу у створенні затишної, домашньої атмосфери, що сприяє зниженню стресу та підвищенню настрою пацієнтів.[рис.12]

Шпиталь Джона Хопкінса (США)

- У клініці Джона Хопкінса в Балтіморі, штат Меріленд, велика увага приділяється дизайну інтер'єрів, щоб забезпечити комфорт і психологічне благополуччя пацієнтів. У проекті нового дитячого корпусу було використано яскраві кольори, природне освітлення, а також простори для ігор та відпочинку дітей. Це значно відрізняється від традиційних, суворих інтер'єрів лікарень минулого.[рис.13]

Лікарня Нордвест (Голландія)

- Лікарня Нордвест в Голландії відома своїм інноваційним підходом до дизайну інтер'єру. Велика увага приділяється використанню природного освітлення, відкритих просторів, зеленої архітектури та інтеграції мистецтва в інтер'єр. Це створює сприятливу атмосферу для пацієнтів та персоналу, сприяючи загальному відчуттю спокою та благополуччя.

Cleveland Clinic (США)

- Cleveland Clinic активно впроваджує концепцію "пацієнт-орієнтованого дизайну". У її нових корпусах використовуються принципи біофілічного дизайну, що включають в себе елементи природи, такі як рослини, водні елементи та природне освітлення. Ці елементи сприяють зниженню рівня стресу та покращенню настрою пацієнтів.

Лікарня Рональда Макдональда (США)

- Ця лікарня для дітей з онкологічними захворюваннями в Г'юстоні, штат Техас, має один з найбільш інноваційних підходів до дизайну інтер'єрів. Тут використовуються яскраві кольори, інтерактивні ігрові зони та комфортні приміщення для відпочинку, що допомагають створити позитивну атмосферу для маленьких пацієнтів і їхніх родин.

Ці приклади показують, як сучасні лікарні адаптуються до нових знань про вплив середовища на пацієнтів, відходячи від суворих функціональних просторів до більш гуманізованих, естетично привабливих і комфортних інтер'єрів.

Еволюція художньо-декоративного оздоблення інтер'єрів лікарень для фізичної реабілітації демонструє, як значно змінився підхід до створення лікувальних просторів. Сучасні практики орієнтовані на створення не лише функціональних, але й естетично привабливих і психологічно підтримуючих середовищ, що сприяють загальному благополуччю пацієнтів. Завдяки інтеграції естетики, комфорту та новітніх технологій, інтер'єри сучасних лікарень стають важливим елементом комплексного підходу до реабілітації.

2.1. Новітні течії в художньо-декоративного оздоблення інтер'єру

Новітні течії в художньо-декоративному оздобленні інтер'єру лікарень відображають сучасні підходи до створення комфортного, естетично привабливого та функціонального середовища для пацієнтів, відвідувачів і медичного персоналу. Ось деякі з цих тенденцій:

Біофільний дизайн передбачає інтеграцію природних елементів у внутрішній простір. Це може включати живі стіни, великі вікна з видом на природу, використання натуральних матеріалів (дерево, камінь) та зображення природних пейзажів. Дослідження показують, що такі елементи можуть сприяти зниженню стресу і покращенню загального стану пацієнтів.[рис.14]

такі як інтерактивні панелі та екрани, допомагають залучити пацієнтів, особливо дітей, та створюють більш динамічне середовище. Ці елементи можуть бути використані для ігор, навчання або просто для відволікання від медичних процедур.

Цифрові інсталяції та проєкції дозволяють створювати змінні і настроювані простори. Наприклад, можна налаштувати проєкції пейзажів або абстрактних візерунків, які змінюються в залежності від часу доби або настрою пацієнтів.

Колірна терапія використовується для створення сприятливого емоційного середовища. Спокійні кольори, такі як зелений і блакитний, допомагають розслабитися, тоді як теплі кольори можуть сприяти активності та позитивному настрою. Використання кольорів ретельно планується для різних зон лікарні.

Місця для відпочинку та роздумів.Створення зон для релаксації, таких як внутрішні сади, тихі куточки або каплиці, допомагає пацієнтам та їх родичам відпочити і знизити рівень стресу.

Інтеграція мистецтва у дизайн лікарні стала поширеною практикою. Це можуть бути картини, скульптури, фрески або фотографії, які додають естетичної цінності простору і створюють позитивний вплив на пацієнтів.

Модульний дизайн дозволяє легко адаптувати простір до потреб пацієнтів і медичного персоналу. Використання мобільних перегородок, знімних панелей і

трансформованих меблів дозволяє швидко змінювати конфігурацію приміщень.[рис.15]

Акустичний комфорт важливий для створення сприятливого середовища. Використання звукових панелей, білих шумів та природних звуків допомагає знизити рівень стресу і створює спокійну атмосферу.

Безпека і функціональність. Новітні матеріали та технології забезпечують безпеку та гігієнічність лікарняних приміщень. Наприклад, антимікробні поверхні, легкоочищувані матеріали і безшовні покриття мінімізують ризик інфекцій.

Тематичний дизайн. Особливо в дитячих лікарнях використовується тематичний дизайн, що перетворює лікарняні палати і коридори на казкові світи, космічні простори або природні ландшафти, що допомагає відволікти дітей від медичних процедур.

Технології смарт-будівель. Інтеграція смарт-технологій дозволяє керувати освітленням, температурою, вентиляцією та іншими системами для створення оптимальних умов для пацієнтів і персоналу. Смарт-системи також можуть включати інформування про стан пацієнтів, автоматичне регулювання освітлення та клімату в залежності від потреб.

Персоналізація простору. Деякі лікарні дозволяють пацієнтам персоналізувати свої палати, що включає вибір кольору стін, декору та інших елементів, що допомагає створити відчуття дому і покращити емоційний стан.

Ці новітні течії у художньо-декоративному оздобленні інтер'єру лікарень спрямовані на створення середовища, яке сприяє одужанню, знижує рівень стресу та забезпечує комфорт як для пацієнтів, так і для медичного персоналу, людей з обмеженими можливостями та пацієнтів різного віку, забезпечуючи безпечне і зручне середовище для всіх користувачів.

2.2. Теоретичні та нормативні засади художньо-декоративного оздоблення інтер'єру по даній темі

Нормативні засади:

- Будівельні норми та стандарти

- Санітарно-гігієнічні вимоги: Забезпечення відповідності приміщень санітарним нормам, включаючи використання матеріалів, що легко очищаються і дезінфікуються, запобігають поширенню інфекцій.

- Протипожежні вимоги: Дотримання правил пожежної безпеки, включаючи використання вогнестійких матеріалів та забезпечення належних шляхів евакуації.

- Державні та міжнародні стандарти

- ДБН (Державні будівельні норми) України: Включають конкретні вимоги до проектування медичних закладів, такі як нормативи площі приміщень, освітлення, вентиляції тощо.

- Стандарти безпеки праці: Забезпечення безпечних умов роботи для медичного персоналу, включаючи ергономічність робочих місць і зниження ризику професійних захворювань.

Практичні аспекти художньо-декоративного оздоблення

- Використання кольорів

- Палітра кольорів: Використання спокійних і заспокійливих кольорів, таких як пастельні відтінки зеленого, блакитного та жовтого, що сприяють розслабленню і позитивному настрою пацієнтів.

- Акцентні кольори: Використання яскравих кольорів в обмежених кількостях для створення акцентів і додавання візуальної цікавості.

- Освітлення

- Природне світло: Максимальне використання природного освітлення через великі вікна та світлові люки для покращення настрою пацієнтів.

- Штучне освітлення: Використання регульованого штучного освітлення, що дозволяє змінювати інтенсивність світла в залежності від потреб пацієнтів і медичного персоналу.

- Меблі та обладнання

- Ергономічні меблі: Використання зручних і функціональних меблів, що сприяють комфорту і безпеці пацієнтів.

- Модульні системи: Використання модульних меблів та обладнання, що дозволяють швидко адаптувати простір до різних потреб і функцій.

- Декоративні елементи

- Мистецькі твори: Інтеграція картин, фотографій, скульптур та інших мистецьких елементів, що створюють естетично привабливе середовище.

- Природні мотиви: Використання зображень природи, таких як пейзажі, флора і фауна, для створення заспокійливої атмосфери.

- Інтерактивні та мультимедійні елементи

- Інтерактивні панелі: Використання сенсорних панелей для відображення корисної інформації, розваг або освітніх матеріалів.

- Віртуальна реальність: Використання VR-технологій для створення терапевтичних середовищ, що сприяють реабілітації.

Художньо-декоративне оздоблення інтер'єру відділень лікарень для реабілітації базується на поєднанні теоретичних знань про вплив середовища на людину та суворих нормативних вимог, що забезпечують безпеку, функціональність та комфорт. Сучасні тенденції в дизайні таких приміщень спрямовані на створення середовища, яке не тільки відповідає медичним стандартам, але й активно сприяє одужанню і покращенню якості життя пацієнтів.

А от інклюзивність приміщень для фізичної реабілітації означає створення такого середовища, яке буде доступним та комфортним для всіх користувачів, включаючи людей з різними видами обмежених можливостей. Це включає в себе архітектурні, технічні та дизайнерські рішення, які забезпечують зручність, безпеку і автономію для кожного пацієнта. Ось основні аспекти інклюзивності приміщень для фізичної реабілітації:

Архітектурні рішення:

- Доступність:

- Пандуси і ліфти: Забезпечення доступу до всіх зон приміщення через пандуси з належним нахилом та ліфти, обладнані тактильними і звуковими сигналами.

- Широкі дверні прорізи: Дверні прорізи повинні бути достатньо широкими для проходу інвалідних візків (мінімум 90 см).

- Автоматичні двері: Використання автоматичних або легких для відкриття дверей для зручності людей з обмеженими можливостями.

- Безбар'єрні маршрути:

- Рівні підлоги: Відсутність порогів і сходинок всередині приміщень, що забезпечує легкий рух для всіх користувачів.

- Позначення шляхів: Чітке маркування маршрутів і зон, з використанням тактильних підлогових покриттів для людей з вадами зору.

Технічні рішення:

- Санітарні вузли:

- Обладнання: Санітарні вузли повинні бути обладнані спеціальними поручнями, підйомними сидіннями та дзеркалами на рівні, зручному для людей на інвалідних візках.

- Простір для маневрування: Достатньо місця для маневрування інвалідного візка (мінімум 1,5 м в діаметрі).

- Освітлення і акустика:

- Контрольоване освітлення: Регульоване освітлення, яке дозволяє адаптувати рівень світла відповідно до потреб пацієнтів.

- Звукоізоляція: Забезпечення належної звукоізоляції приміщень для уникнення надмірного шуму, який може заважати процесу реабілітації.

Дизайнерські рішення:

- Колір і контраст:

- Контрастні кольори: Використання контрастних кольорів для виділення важливих зон і об'єктів, що допомагає людям з вадами зору орієнтуватися в просторі.

- Спокійні відтінки: Використання заспокійливих кольорів для створення комфортної атмосфери.

○ Матеріали:

- Протиковзкі покриття: Використання підлогових покриттів, що запобігають ковзанню.

- Тактильні покриття: Інтеграція тактильних поверхонь для людей з вадами зору.

Обладнання і меблі:

○ Ергономічні меблі:

- Регульовані столи та крісла: Меблі, які можуть бути налаштовані відповідно до потреб різних користувачів.

- Мобільні пристосування: Використання меблів на колесах для полегшення пересування і адаптації простору.

○ Тренажери і обладнання:

- Адаптивні тренажери: Обладнання, яке можна налаштувати під різні фізичні можливості пацієнтів.

- Легкий доступ: Тренажери і інші реабілітаційні пристрої повинні бути легкодоступними для всіх користувачів, включаючи тих, хто користується інвалідними візками.

Інформаційні системи:

- Зрозумілі вказівники: Використання чітких і зрозумілих знаків та інструкцій, у тому числі в форматі Брайля і з тактильними елементами.

- Інтерактивні панелі: Використання інтерактивних інформаційних панелей з можливістю голосового супроводу для людей з вадами зору.

Соціальні аспекти:

○ Підтримка і обслуговування:

- Навчання персоналу: Персонал повинен бути навчений працювати з людьми з різними видами обмежених можливостей, включаючи навички першої допомоги та психологічної підтримки.

- Індивідуальний підхід: Забезпечення індивідуального підходу до кожного пацієнта, з урахуванням їх особистих потреб і обмежень.

Інклюзивність приміщень для фізичної реабілітації не лише підвищує комфорт та безпеку для пацієнтів, але й сприяє їх швидшому одужанню і реінтеграції в суспільство. Врахування всіх цих аспектів є важливим кроком до створення сучасних, доступних і ефективних реабілітаційних центрів.[10]

2.3. Норми ДБН

Норми ДБН (Державні будівельні норми) України визначають вимоги до проектування, будівництва і експлуатації медичних закладів, включаючи відділення фізичної реабілітації. Ось деякі основні вимоги, які можуть застосовуватись до таких відділень, згідно з чинними нормативами:

Санітарно-гігієнічні вимоги:

- Санітарні зони: У проекті повинні бути передбачені окремі зони для чистих і забруднених матеріалів, належні санітарні вузли і місця для миття рук для медичного персоналу і пацієнтів.

- Вентиляція: Системи вентиляції повинні забезпечувати належний повітрообмін і чистоту повітря, зокрема в приміщеннях, де проводяться реабілітаційні процедури.

- Освітлення: Природне та штучне освітлення повинне відповідати стандартам для медичних закладів, забезпечуючи достатню яскравість і рівномірність світла.

Планувальні рішення:

- Зони і приміщення: Відділення фізичної реабілітації повинні включати приміщення для лікувальної фізкультури, масажу, водолікування, фізіотерапевтичні кабінети, кімнати відпочинку для пацієнтів, санітарні вузли, кабінети лікарів і персоналу.

- Площі приміщень: Мінімальна площа приміщень для групових занять з лікувальної фізкультури визначається виходячи з кількості пацієнтів і типу занять (мінімум 4 м² на пацієнта).

- Доступність: Приміщення повинні бути доступні для людей з обмеженими можливостями, включаючи наявність пандусів, ліфтів, відповідних дверних прорізів і санітарних вузлів.

Технічні вимоги:

- Оздоблювальні матеріали: Використовувані матеріали повинні бути безпечними, гігієнічними, легкоочищуваними і стійкими до дезінфекції.

- Обладнання: Медичне обладнання повинно відповідати стандартам безпеки і функціональності, включаючи тренажери, масажні столи, ванни для водолікування тощо.

- Електропостачання: Системи електропостачання повинні забезпечувати безперебійне живлення важливого медичного обладнання, зокрема системи резервного живлення.

Ергономічні вимоги:

- Розташування меблів і обладнання: Ергономічне розташування меблів та обладнання для забезпечення зручності і безпеки пацієнтів та медичного персоналу.

- Комфортні умови: Забезпечення комфортного температурного режиму, належної вентиляції та освітлення для зниження стресу і сприяння реабілітаційному процесу.

Безпека:

- Пожежна безпека: Відділення повинні бути обладнані системами пожежної безпеки, включаючи пожежні сигналізації, системи гасіння пожежі, евакуаційні виходи і маршрути.

- Система сигналізації: Наявність систем сигналізації для виклику медичного персоналу у разі надзвичайних ситуацій.

Акустичний комфорт:

- Звукоізоляція: Приміщення повинні мати належну звукоізоляцію для забезпечення спокійного середовища, зокрема у зонах відпочинку і під час проведення реабілітаційних процедур.

Естетичні вимоги:

- Дизайн інтер'єру: Використання заспокійливих кольорів і декоративних елементів, що сприяють психологічному комфорту пацієнтів. Оформлення інтер'єру повинне бути сприятливим для одужання та емоційного благополуччя.

Додаткові приміщення:

- Кімнати відпочинку для персоналу: Забезпечення місць для відпочинку та харчування медичного персоналу.

- Кімнати очікування для відвідувачів: Забезпечення комфортних зон очікування для родичів і друзів пацієнтів.

Ці вимоги, разом з іншими відповідними нормативними документами, забезпечують створення безпечного, функціонального і комфортного середовища у відділеннях фізичної реабілітації, сприяючи якнайшвидшому одужанню пацієнтів і забезпечуючи ефективну роботу медичного персоналу.[9]

2.4. Психоемоційний вплив художньої роботи на формування інтер'єру

Художні роботи мають значний психоемоційний вплив на формування інтер'єру, особливо в таких чутливих середовищах, як лікарні та реабілітаційні центри. Правильно підібрані художні твори можуть сприяти психологічному комфорту, знижувати рівень стресу, стимулювати позитивні емоції та навіть прискорювати процес одужання. Ось декілька ключових аспектів психоемоційного впливу художніх робіт на формування інтер'єру:

Зниження рівня стресу та тривожності:

- **Спокійні пейзажі:** Зображення природних ландшафтів, таких як ліси, річки, моря, мають заспокійливий ефект, допомагаючи пацієнтам розслабитися і відволіктися від стресових думок.

Покращення настрою:

- **Живі кольори:** Яскраві, насичені, а також природні кольори можуть піднімати настрій і створювати позитивну атмосферу. Наприклад, жовтий і оранжевий кольори асоціюються з радістю і енергією.

Стимуляція когнітивної активності:

- **Візуальні історії:** Зображення, що розповідають історії або мають складні деталі, можуть залучати пацієнтів до споглядання і роздумів, що сприяє відволіканню від болю і дискомфорту.

- **Спогад про дім:** Зображення домашніх сцен або знайомих місць можуть створювати відчуття безпеки і затишку, що важливо для пацієнтів у лікарняних умовах.

Стимуляція процесу реабілітації:

- **Мотивуючі зображення:** Зображення, що символізують силу, витривалість і відновлення (наприклад, природа, що розквітає), можуть мотивувати пацієнтів до активної участі в реабілітаційних процедурах.

Естетична привабливість і культурне збагачення:

- Розмаїття стилів і культур: Використання різноманітних стилів і культурних мотивів в оформленні інтер'єру збагачує середовище і створює інтерес, допомагає пацієнтам почуватися більш залученими і задоволеними.

- Якість і професіоналізм: Високоякісні художні твори, створені професійними митцями, додають престижу і естетичної цінності закладу, що може позитивно впливати на загальний імідж лікарні.

Художні роботи в інтер'єрі лікарні або реабілітаційного центру є потужним інструментом для створення позитивного, зручного і сприятливого для одужання середовища. Врахування психоемоційного впливу мистецтва на пацієнтів і персонал є важливою частиною процесу проектування інтер'єру медичних закладів, що може значно підвищити їх ефективність і комфорт.

2.5. Засоби і прийоми художньо-декоративного оздоблення інтер'єру

Художньо-декоративне оздоблення інтер'єру є важливою складовою створення естетично привабливого та функціонального простору. Воно включає в себе різноманітні засоби і прийоми, які допомагають не лише прикрасити приміщення, але й створити атмосферу, що сприяє комфортному перебуванню та психологічному комфорту. У цьому розділі розглянуто основні засоби і прийоми, які використовуються у художньо-декоративному оздобленні інтер'єру, зокрема в контексті відділень для реалізації військових або постраждалих від війни.

Ось наприклад колір є одним з найважливіших елементів у декоративному оздобленні інтер'єру. Він може впливати на настрій, емоційний стан і навіть фізичне самопочуття людини. Для створення спокійної та заспокійливої атмосфери в реабілітаційних відділеннях використано м'які пастельні кольори, такі як коричневий, зелений та бежевий. Ці кольори сприяють зниженню рівня стресу і тривожності.[7]

Текстури матеріалів можуть додати інтер'єру глибини і тепла. М'які тканини, дерев'яні поверхні, килими та оббивка можуть створювати відчуття комфорту і затишку. Важливо враховувати тактильні відчуття, які матеріали можуть викликати у пацієнтів, особливо тих, хто зазнав травм.

Освітлення відіграє ключову роль у створенні атмосфери в приміщенні. Поєднання природного та штучного освітлення може значно вплинути на настрій і самопочуття пацієнтів. Використання м'якого, розсіяного світла допомагає створити заспокійливу обстановку, тоді як надмірно яскраве світло може викликати дискомфорт.

Картини, написи на стінах, вертикальні композиції з рослин, декоративні панелі та інші художні елементи значно покращують естетичний вигляд інтер'єру. Вибір декоративних елементів повинен відповідати загальній концепції дизайну і сприяти створенню гармонійного простору.

Зображення природи, спокійні пейзажі можуть допомогти відволікти пацієнтів від негативних думок і сприяти їхньому емоційному відновленню.

Живі рослини в інтер'єрі не лише покращують якість повітря, але й створюють відчуття зв'язку з природою. Зелені куточки або окремі рослини можуть стати важливим елементом декору, що додає приміщенню життя і затишку.

Правильна організація простору також є важливим аспектом художньо-декоративного оздоблення інтер'єру. Вільний простір, зручне розташування меблів, легкий доступ до необхідних речей і зонування приміщення допомагають створити функціональний та естетично привабливий інтер'єр.

Таким чином, засоби і прийоми художньо-декоративного оздоблення інтер'єру включають використання кольору, текстур, освітлення, декоративних елементів, рослин та просторової організації. Всі ці елементи разом створюють гармонійний і сприятливий для реабілітації простір, який відповідає потребам військових та постраждалих від війни.[11]

2.5.1. Функціонально-планувальне та об'ємно-просторове рішення художньо-декоративного оздоблення інтер'єру

На об'ємно планувальне рішення інтер'єру центру реабілітації для воєнних безпосередньо впливає значення актуальності на сьогоднішній день розвитку подібних центрів на території України. Центр призначений для відвідування воєнними чи постраждалих від війни людей, метою швидкої реабілітації з комфортних умов.

В процесі роботи над проектом було вирішено зробити перепланування двох основних зон госпіталю а саме: зони фізичної реабілітації та вхідної групи. Після всіх монтажних та демонтажних робіт ми розширили площу основного залу та спортивної зони для того, щоб забезпечити комфортне перебування в госпіталі як відвідувачем так і персоналу.[рис.16.1]. [рис.16.2]

Площа центру розрахована таким чином, що воєнні можуть звертатися за послугами як на клінічній основі, тобто за певними процедурами, так і на стаціонарне лікування для людей, які яким необхідна невідкладна допомога були створені палати в окремому корпусі будівлі.

Планування приміщення госпіталю не є дуже складним, умовно госпіталь поділений на 2 частини, де 1 зона стаціонару що включає в себе палати та приміщення для терапії і 2 зона безпосередня зона реабілітації фізичної, психічної та соціальної реабілітації. [рис.17]

Відповідно до цих важливих моментів інтер'єр госпіталю було виконано в спокійних тонах, приємних на дотик матеріалах, обладнаний зручними технічними засобами та вжито умеблювання, що в сукупності із зовнішнім виглядом інтер'єру створює враження спокою, гармонії та безпосередньо надає людині можливість максимально розслабитися під час приємних і не дуже процедур з метою реабілітації. При вході нас зустрічає вестибюль з великим і інформаційним стендом та зоною реєстрації, де можна дізнатися всю необхідну інформацію щодо послуг госпіталю. Доступ до відділу з палатами, де перебувають стаціонарні хворі має свій окремий вхід, зроблено це з метою забезпечення безперешкодного доступу всіх лікарів та персоналу в усі зони госпіталю а також швидкого трансферу хворих

без можливості стикнутися з іншими людьми. Адже головна мета госпіталю – якнайшвидше реалізувати фізичне і не тільки відновлення постраждалої людини та забезпечити максимально комфортні умови для цього. Праворуч та ліворуч від стійки реєстрації можна побачити велику зону відпочинку та очікування. Ця зона спланована та обставлена таким чином, щоб меблі не заважали проходу та доповнювали візуально загальне враження від оздоблення інтер'єру. Зона, що відповідає за фізичну реабілітацію знаходиться за окремими дверима, і має назву спортивний зал або зал для фізичної реабілітації. Об'ємно-просторова ідея вирішення даного приміщення зосереджена своєю увагою на засадах інклюзивності, тому приміщення досить велике, світле та зручне для пересування всіх категорій людей. Спортивний зал обладнано всіма необхідними приладдями для фізичного розвитку людини що потребує реабілітації. [рис.18.1]

[рис.18.2]

2.5.2. Стилiстика, меблi, декор, оздоблювальнi матерiали та освiтлення iнтер'єру примiщення

Створення затишного простору для одужання, насичення iнтер'єру госпiталю реабiлiтацiї вiйськових комфортом не тiльки з точки зору функцiональностi, а й з огляду на гармонiзацiю оточуючого середовища -в цьому полягала основна задача дизайну.

Госпiталь для реабiлiтацiї вiйськових – це не просто мiсце, де лiкують тiлеснi рани. Це простiр, де воїни, якi ризикували своїм життям за нашу свободу, знаходять пiдтримку, вiдновлюють сили та готуються до нового життя. Тому створення комфортного та сприятливого для одужання iнтер'єру є надзвичайно важливим завданням.

При виборi стилiстики для госпiталю реабiлiтацiї вiйськових ми врахувати ключовi моменти:

Функцiональнiсть: Iнтер'єр має бути практичним, зручним та вiдповiдати потребам пацiєнтiв. Це означає, що меблi повиннi бути ергономiчними, а простiр — добре органiзованим.

Мiнiмалiзм: простi форми, чiткi лiнii та нейтральнi кольори, застосування таких засобiв створюють атмосферу спокою та умиротворення, що так необхідно для одужання.

Екологiчнiсть: Використання натуральних матерiалiв, таких як дерево, камiнь, текстиль з натуральних волокон, допоможе створити з вiдчуття єднання з природою, яке має оздоровчий ефект.

Меблi в госпiталi реабiлiтацiї вiйськових повиннi бути не лише зручними, але й вiдповiдати потребам пацiєнтiв, якi проходять курс реабiлiтацiї.

- Дивани та лiжка: регульованi лiжка з ортопедичними матрацами забезпечать комфорт та пiдтримку пiд час сну та вiдновлення.
- Крiсла: зручнi крiсла з ергономiчним дизайном дозволять пацiєнтам сидiти протягом тривалого часу без дискомфорту.

- Столи: столи різної висоти та розмірів підходять для різних завдань, наприклад, їжі, читання, роботи за комп'ютером.

- Шафи: шафи для зберігання особистих речей пацієнтів.

Декор може здатися незначним елементом, але він відіграє важливу роль у створенні атмосфери.

У госпіталі реабілітації військових рекомендується використовувати:

Рослини: кімнатні рослини допоможуть очистити повітря та створити атмосферу затишку.

Картини та фотографії: Зображення природи, пейзажів, міст допоможуть пацієнтам розслабитися та відволіктися від негативних думок.

Оздоблювальні матеріали також відповідають стилістиці госпіталю та сприяють створенню сприятливої для одужання атмосфери:

Стіни: Стіни госпіталю пофарбовані в нейтральні кольори, такі як білий, бежевий, сірий, зелений. Можна використовувати шпалери з ненав'язливим візерунком.

Підлога: Підлога виконана з теплої та приємної на дотик матеріалу, наприклад, дерева або вінілу.

Стеля: Стеля може бути пофарбована в білий колір або оздоблена підвісними світильниками.

Освітлення відіграє важливу роль у створенні атмосфери та комфорту. У госпіталі реабілітації військових ми використали:

Природне освітлення: Максимально зберегли природне освітлення за допомогою великих вікон.

Штучне освітлення: лінійне освітлення по периметру стелі та точкові світильники додали теплоти та наситили приміщення світлом.

Розділ 3. Створення пейзажу в техніці олійного живопису.

Створенню творчої роботи в техніці олійного живопису передувала тривала робота пов'язана з вивченням методичної, навчальної, мистецтвознавчої літератури, а також певний час було приділено пошуку, ознайомленню та аналізу живописних робіт з аналогічними мотивами.

Пошук композиції ґрунтувався на спостереженнях і враженнях від побачених мотивів прибережних пейзажів України.

Художня робота "На березі у Кароліно-Бугазі" є втіленням багатогранної концепції, що поєднує елементи природної краси з потужною символікою подорожей, надії та відновлення. Це полотно не тільки відображає мальовничий пейзаж українського узбережжя, але й використовує специфічні художні засоби та прийоми, щоб створити глибокий емоційний ефект та візуальну насолоду для глядача. В основі композиційного рішення лежить гармонійне поєднання кольору, текстури та форми, що передають атмосферу спокою та умиротворення, а також динамічну силу природи та людського духу.

У цьому розділі ми розглянемо ключові аспекти, що визначають унікальність і виразність даної роботи. Аналіз технічних засобів, використаних в роботі, дозволить зрозуміти, як застосування пастозної техніки та імпастро допомагає створити об'єм і глибину, надаючи зображенню особливої пластичності та реалістичності. Також буде розглянуто, як композиційні прийоми, такі як асиметрія, перспектива та колірні взаємодії, сприяють передачі емоційного настрою та забезпечують цілісність картини.

Крім того, ми звернемо увагу на значення окремих елементів та їхню роль у формуванні загального задуму. Аналізуючи композиційне рішення, ми покажемо, як зображення корабля, що стоїть на березі, викликає асоціації з подорожжю, відпочинком та відновленням, що особливо важливо для інтер'єру реабілітаційного відділення лікарні. Цей аналіз допоможе краще зрозуміти, як мистецтво може впливати на емоційний стан та сприяти процесу реабілітації.

Таким чином, розділ "Засоби, прийоми, композиційне рішення художньої роботи «На березі у Кароліно-Бугазі» розкриває багатогранність цього твору

мистецтва, його технічну майстерність та концептуальну глибину, підкреслюючи його важливість та впливовість у контексті сучасного художнього світу та терапевтичного простору.

3.1 Обґрунтування вибору мотиву пейзажу.

Художня робота складається з картини, виконаної олійними фарбами. На створення цієї творчої роботи надихнуло південне невелике селище на березі Чорного моря, з красивою назвою Кароліно-Бугаз.

Концепція роботи, на якій зображено човен на березі моря побудована на таких ключових елементах та ідеях як:

Пейзаж Кароліно-Бугазу - це прибережне село в Одеській області України, відоме своїми мальовничими пляжами та спокійною атмосферою.

Композиція художнього твору включає характерні особливості цього місця, такі як широкі пляжі, рибальські човни.

Човен розташований на березі, але не закинутий та не пошкоджений часом, символізує початок подорожі та нові можливості, а також символізує прагнення до нових відкриттів і пригод. Узбережжя Кароліно-Бугазу як точка відправлення підкреслює ідею початку великої подорожі.

Південний морський пейзаж Кароліно-Бугазу, із своїми спокійними хвилями та мальовничими берегами, створює відчуття спокою та умиротворення, де човен є частиною гармонійного природного середовища. На першомууому плані картини дорога, яка веде до човна, а потім до берега моря, море і небо на дальніх планах композиції створюють відчуття глибини та простору.

Для багатьох українців ці береги і безпосередньо селище Кароліно-Бугазу пов'язані з відпочинком, з відновленням свого здоров'я, бо на цьому узбережжі розташовано велика кількість пансіонатів, готелів. Тому при спогадах про час проведений на південному узбережжі виникають світлі, теплі і добрі відчуття з надією сюди знову повернутися і насолодитися теплими хвилями Чорного моря. Тому в Інтер'єр центру реабілітації військових та постраждалих від війни цей позитивний мотив буде допомагати пацієнтам налаштовуватися на позитивні емоції та зберігати надію та мріяти про майбутнє.

3.2. Хід роботи.

Робота над натурним матеріалом, пошуки композиції, пошук колористичного рішення.

Процес створення морського пейзажу починається з натурних замальовок, етюдів та начерків. В роботі над першими етюдами необхідно відобразити найхарактерніші кольоротональні відносини. Природа ставить перед художником низку цікавих і складних завдань. Працювати у постійно мінливому освітленні необхідно швидко і точно схоплювати основні тональні та колірні контрасти. на першому етапі необхідно було відобразити основні відносини між великими плямами та планами землі, води та неба. крім того, не зважаючи на нашого головного героя, човен, передати контрасти світла і тіні великими плямами теплого і холодного. З огляду на закон повітряної перспективи відразу ж у етюді необхідно перший план писати чіткіше і контрастно.[рис.19]

Злитися з природою відчутти себе її малою частинкою безмежних просторів, цілком логічно для початку роботи.

Після того як були зроблені перші етюди, постала задача знайти оптимальну і вивірену композицію.

Композиція в пейзажі — це мистецтво організації та розміщення природних і створених людиною елементів у пейзажі таким чином, щоб створити гармонійний і візуально привабливий образ. Вона включає планування розташування дерев, річок, гір, будівель, доріг та інших об'єктів для досягнення балансу, ритму, пропорцій та гармонії. Ось кілька ключових аспектів композиції в пейзажі:

- Правило третин
- Лінії напрямку
- Фокусні точки
- Передній, середній і задній плани
- Баланс
- Пропорції та масштаб
- Ритм і повторення
- Колір та світло

- Точки зору та кути зйомки[12]

Усі ці елементи допомагають художнику або фотографу створити збалансований і гармонійний пейзаж, який ефективно передає настрій і красу природного середовища.

Розглядалися різні варіанти формату, горизонтальний, вертикальний, квадратний формат. На основі пошуку було прийнято рішення виконати композицію на горизонтальному форматі у пропорції, яка дозволить виконати роботу у матеріалі розміром 60x80.

Композиція художнього твору була побудована по принципу золотого перетину. Золотий перетин - це математичне співвідношення, яке часто зустрічається в природі і широко використовується в мистецтві, архітектурі та дизайні для створення гармонійних і естетично привабливих композицій. Золотий перетин часто використовується для визначення місця розташування основних елементів композиції. Елементи, розташовані в точках золотого перетину, зазвичай привертають більше уваги і створюють відчуття гармонії.[14]

Дорога на першому плані творчої роботи це прийом завдяки якому можна запропонувати глядачу «увійти» в пейзаж і «погуляти» по ньому. Композиційний центр підкреслено контрастами світла і тіні.

Наступний етап це пошук колірної рішення.

Колорит — це гармонійне поєднання кольорів у художньому творі, що створює певний настрій, емоційний відтінок або атмосферу. Він відіграє ключову роль у композиції, впливаючи на сприйняття і естетичну цінність твору.

Основні аспекти колориту:

- Контрастність
- Гармонія
- Тональність
- Температура [13]

В роботі використані природні, заспокійливі кольори, які гармонійно поєднуються з навколишнім інтер'єром реабілітаційного відділення. Домінують відтінки синього, зеленого, бежевого та коричневого. Сині та зелені відтінки

передають атмосферу моря, неба і зелені навколо, в той час як бежеві і коричневі створюють текстуру піску і човна.

Контрасти між освітленими та затемненими ділянками як тінь від човна, допомагають виділити основні елементи композиції і додати їм виразності та об'єму.

У природі і у просторовому предметному середовищі, ніколи не буває зайвої строкатості. Колірні відношення предметів та площини завжди видаються нашому оку цілісно і гармонійно. Це пояснюється тим, що в просторовому середовищі всі предмети через освітлення об'єднані рефlekсами, світлом яке відбивається від площини і об'єктів, що знаходяться поруч один з одним.

Дуже важливо пам'ятати, що колорит і загальний колірний лад передає час року і час доби. У краєвиді Кароліно-Бугаз час після полудня. ближче до вечора. у зв'язку з цим тіні від об'єктів стають темнішими і насиченішими за тоном і кольором, освітлення забарвлює видимий пейзаж теплим, охристим кольором. в умовах сонячного освітлення завжди спостерігається значний контраст між світлом і тінню не лише за тональністю, а й щодо теплого та холодного. сонячне світло після полудня має м'яке несильне світло. у зв'язку з цим відсутній розбіл і тіні і освітлені частини набувають більш насиченого кольору.

В роботі обов'язково враховувалися особливості матеріалу, тобто олійних фарб. Вони сушаться повільно, це дає більше часу для роботи над деталями і змішуванням кольорів. Вони можуть залишатися м'якими і працездатними протягом тривалого періоду, що дає можливість коригувати роботу і вносити зміни.

Олійні фарби відомі своєю насиченістю і глибиною кольору. Вони мають широкий спектр кольорів, фарба легко змішується, тому можна отримати безліч цікавих відтінків і тонів.

Також великий плюс цих фарб в тому, що вони дозволяють створювати багату текстуру на полотні. Можна наносити фарбу товстими шарами, наносити відбитки пензлів, створювати рельєфні деталі і додавати текстурні ефекти, що додає глибину і виразність роботі.

3.3 Техніко-технологічні особливості олійного живопису..

У картині "На березі у Кароліно-Бугазі" використовуються різноманітні засоби і прийоми олійного живопису, щоб створити виразну та емоційно насичену композицію. Розглянемо основну з них, це пастозна техніка (або імпастро), в олійному живописі характеризується використанням густих шарів фарби, які наносяться на полотно, часто настільки товсто, що мазки пензлем або мастихіном стають помітними і об'ємними. Цей підхід додає картині виразності та текстурності, створюючи тривимірний ефект та дозволяє передати відчуття фактури дерев'яного корпусу човна, трави, листя дерева та піщаної стежки.[15]

Основні етапи та прийоми написання творчої роботи:

1. Підготовка матеріалів:

- Фарби: Використані якісні олійні фарби, оскільки вони мають кращу пігментацію та текстуру.
- Пензлі: Широкі плоскі пензлі з різною м'якістю та текстурою.
- Полотно на підрамнику з середньою зернистістю.

2. Нанесення підготовчого рисунку на полотно

Перший етап письма – Використано розбавлену фарбу для імприматури та вугілля для нанесення рисунку. Потім підмальовок, який допоможе визначити основні колірні та тональні відношення. Фарбу було нанесено починаючи з темніших відтінків і переходячи до світліших.[рис.20]
[рис.21]

Другий етап – деталізація. На цьому етапі починається пастозна прописка на полотні і уточнюються деталі. Використовувалась пастозна техніка яка дозволяє створювати різноманітні текстури. Було використано різні підходи та інструменти для досягнення бажаного ефекту. Додавання дрібних деталей, таких як текстура піску, трави або деталей корабля, виконано тоншим пензлем для різноманітності форм мазків. Для фону використано широкі, пастозні мазки для зображення неба, додаючи різні відтінки кольорів зразу на полотні для отримання цікавого ефекту сонячного, блакитного неба. На човні нанесені густі шари фарби на світлих часниках для створення об'єму та текстури корабля. На

березі створено текстуру піску та рослинності, використовуючи пастозні мазки різних відтінків та фактур. Море зображено спокійними мазками з використанням відтінків синього.[рис.22.1][рис.22.2][рис.22.3]

Останній етап живопису це узагальнення. На цьому етапі було проаналізовано всю площу полотна і були прибрані зайві дрібниці які могли заважити цілісності зображення.

Михайло Романович Селівачов у своїй книзі "Семантика українського мистецтва" зазначає, що "візуальне багатство пастозного живопису створює відчуття об'єму і глибини, що особливо важливо при зображенні природних елементів, таких як вода і берегова лінія". Це підкреслює значення текстури і техніки у створенні реалістичних і емоційно насичених пейзажів [18]

Картина "На березі у Кароліно-Бугазі" є чудовим прикладом використання пастозної техніки, кольору і композиції для створення виразного і символічного образу. Використання природних кольорів і текстур, а також продумане композиційне рішення, допомагають картині гармонійно вписатися в інтер'єр реабілітаційного відділення, сприяючи емоційному відновленню пацієнтів.

3.4 Художня робота в інтер'єрному середовищі лікарні

Картина "На березі у Кароліно-Бугазі", виконана в пастозній техніці, може мати значний емоційний та естетичний вплив, особливо в інтер'єрі лікарні для реабілітації постраждалих від війни. Щоб досягти гармонійного поєднання з природними кольорами інтер'єру.[рис.23]

Використання заспокійливих та нейтральних кольорів, таких як бежевий, м'який зелений, синій, світло-коричневий та білий, допомагає створити затишну і спокійну атмосферу, сприятливу для відновлення та релаксації.

Картина містить відтінки синього та зеленого (море, небо, рослинність), коричневого та бежевого (пісок, дерев'яний корабель), які легко вписуються в природну кольорову гамму інтер'єру.

Корабель на березі може символізувати надію, подорож до кращого майбутнього, відпочинок після шторму. Це відповідає цілям реабілітаційного центру, де пацієнти прагнуть до відновлення та повернення до нормального життя. Пастозна техніка додає об'єм і відчутність картини, що може створювати відчуття близькості до природи і реалістичності. Така картина може мати заспокійливий і терапевтичний ефект, сприяючи емоційному відновленню пацієнтів.

Використання м'якого, природного освітлення для підсвітки картини допоможе підкреслити її кольори та текстуру. Важливо уникати занадто яскравого або різкого світла, щоб не створювати дискомфорту.

Доповнення інтер'єру природними матеріалами, такими як дерево, камінь або текстиль у відповідних кольорах, допоможе створити єдину гармонійну композицію картини в інтер'єрі. Використання декоративних елементів, таких як рослини або натуральні тканини, може підсилити ефект картини.

Також застосовано м'які, природні кольори для пейзажу, і більш насичені для корабля, щоб він виділявся. Використання світлотіні для підкреслення об'ємів та ретельне промальовування деталей корабля та берегової лінії, додавання текстур, таких як піщана стежка, трава на передньому плані

та дерев'яний корпус корабля, може зробити картину дуже цікавою та змусить затримати погляд глядача.[рис.24]

ВИСНОВОК

Атестаційна робота на тему «Художня робота "На березі у Кароліно Бугазі" у художньо-декоративному оздобленні інтер'єру відділення лікарні для реабілітації військових та постраждалих від війни» мав на меті дослідити та впровадити естетично та психологічно сприятливі рішення для інтер'єрного оформлення медичних закладів, що спеціалізуються на реабілітації постраждалих від війни.

Отже, було вивчено історію розвитку медичних інтер'єрів, зокрема перехід від функціональних, але суворих приміщень до сучасних, естетично привабливих просторів. Досліджено вплив художньо-декоративного оздоблення на психоемоційний стан пацієнтів. Виявлено, що використання природних мотивів і кольорів, таких як ті, що представлені у картині «На березі у Кароліно Бугазі», сприяє зниженню рівня стресу та покращенню загального настрою пацієнтів. Визначено, що інтер'єр повинен бути не лише естетично привабливим, але й функціонально зручним для пацієнтів та медичного персоналу.

Створено проект інтер'єру, який інтегрує художню роботу у загальний дизайн, забезпечуючи гармонійне поєднання естетики та функціональності. Підбрано екологічно чисті, безпечні та довговічні матеріали, які відповідають вимогам медичних закладів.

Розробка та впровадження художньо-декоративного оздоблення, заснованого на природних мотивах та гармонійних композиційних принципах, таких як золотий перетин, може значно покращити психоемоційний стан пацієнтів та ефективність їх реабілітації. Робота «На березі у Кароліно Бугазі» слугує ідеальним прикладом того, як мистецтво може стати невід'ємною частиною терапевтичного процесу, сприяючи створенню сприятливого і надихаючого середовища у медичних закладах.

Список літератури:

1. Гомбріх, Е. Х. “Історія мистецтва”. Київ: Основи, 1999.
2. Honour, H., & Fleming, J. “A World History of Art”. London: Laurence King Publishing, 2009.
3. Lauer, D. A., & Pentak, S. “Design Basics”. Boston: Cengage Learning, 2012.
4. Mayer, R. “The Artist’s Handbook of Materials and Techniques”. New York: Viking, 1991.
5. “The Spiritual in Art: Abstract Painting 1890-1985” Maurice Tuchman, Los Angeles 6. County Museum of Art, 1986
- “The World of Robert Rauschenberg: Hyperrealism in Modern Art” Gerald L. Carr, Gallery Books, 2021
7. Д. Бюргер, “Колірна терапія”, Київ: Артбук, 2013.
8. Л. М. Брукс, “Психологія інтер’єру: вплив простору на здоров’я”, Київ: Мистецтво, 2018.
9. Державно будівельні норми України
https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/v_2_2_10/1-1-0-1805
10. В. І. Войцехівський, “Архітектура та дизайн медичних закладів”, Київ: Будівельник, 2017.
11. М. О. Головач, “Естетика реабілітаційних інтер’єрів”, Харків: Видавництво ХНУРЕ, 2020.
12. Лесик В. В. Композиція художнього твору. К., 1972;
<https://esu.com.ua/article-4386>
13. Колорит Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — Київ : ВЦ «Академія», 2007. — Т. 1 : А — Л. — С. 500.
14. «Золотий перетин» Сергій Б.
<https://buki.com.ua/blogs/zolotii-pereriz-istoriia-vikoristannia-v-arxitekturi-mistectvi-de-zustricajetsia-v-prirodi/>
15. Impasto
<https://www.artistsandillustrators.co.uk/how-to/oil-painting/how-to-perfect-your-impasto-painting/>

16. Principles of Composition in Art and Design

<https://daily.jstor.org/principles-of-composition-in-art-and-design/>

17. Itten, J. “The Art of Color”. New York: John Wiley & Sons, 1973.

18. Михайло Селівачов

<https://independent.academia.edu/%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%A1%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%B2%D0%B0%D1%87%D0%BE%D0%B2>

Додатки

Рис.1 Голландські кораблі в штиль, Віллем ван де Вельде Молодший
[https://en.wikipedia.org/wiki/Dutch_Ships_in_a_Calm_Sea]

Рис.2 Останній рейс «Тімірера» Джозеф Меллорд Вільям Тернер
[https://uk.wikipedia.org/wiki/Останній_рейс_«Тімірера»]

Рис.3 Шторм, Клод Жозеф Верне
[https://uk.wikipedia.org/wiki/Клод_Жозеф_Верне]

Рис.4 Фітц Генрі Лейн, 1855 - Hafen von Boston, Sonnenuntergang
[<https://uk.artprinta.com/від/Колекції/Фітц-Хенрі-Лейн/продукти/Фітц-Генрі-Лейн-1855-р.-Бостон-гавань-захід-сонця-мистецтво-друк-образотворче-відтворення-настінне-мистецтво-id-ahlrpury>]

Рис.5 Альбрехт Дюрер – Будинок рибалки на озері
[https://www.worldhistory.org/trans/uk/1-19213/#google_vignette]

Рис. 6 Пейзаж з Асканієм, який стріляє в оленя-самця Сільвії, Клод Лорен
[https://uk.wikipedia.org/wiki/Пейзаж_з_Асканієм,_який_стріляє_в_оленя-самця_Сільвії_%28картина%29]

Рис.7 Віз для сіна, Джон Констебл
[https://uk.wikipedia.org/wiki/Віз_для_сіна]

Рис.8 Пляж в Пурвиле, Клод Моне
[https://arthive.com/uk/claudemonet/works/391119~Pljzh_v_Purvile]

Рис. 9 Зоряна ніч над Роною, Вінсент Ван Гог
[https://uk.wikipedia.org/wiki/Зоряна_ніч_над_Роною]

Рис.10 Місячна ніч на Дніпрі»Архип Куїнджі,
[https://uk.wikipedia.org/wiki/Місячна_ніч_на_Дніпрі]

Рис.11 Гурзуф,Сергій Шишко

https://arthive.com/uk/artists/28471~Sergej_Fedorovich_Shishko/works/366133~Gurzu_f]

Рис.12 Maggie's Centres (Велика

Британія)<https://www.designboom.com/architecture/studio-libeskind-maggies-centre-royal-free-london-uk-02-05-2024/>

Рис. 13 Шпиталь Джона Хопкінса (США)

<https://booking-clinic.com/kliniki-v-ssha/lechenie-v-bolnitse-dzhonsa-hopkinsa-ssha/>

Рис.14 приклад біофільного дизайну

<https://constructive-voices.com/uk/%D0%B1%D1%96%D0%BE%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%B4%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD-%D0%B2-%D0%BE%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D1%96-%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%27%D1%8F/>

Рис.15 Приклад модульного дизайну

[<https://pragmatika.media/hvora-tema-gumanistichna-evoljucija-likaren/>]

Рис.16.1 зображення плану демонтажу стін

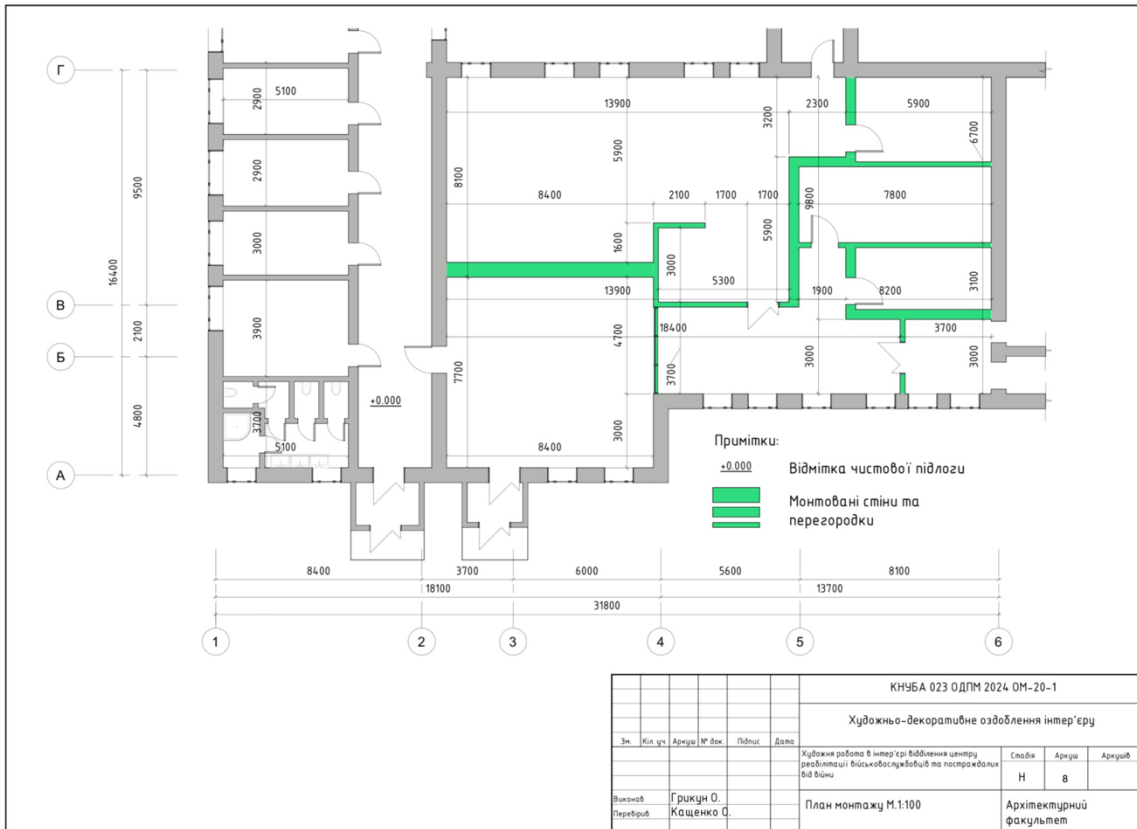

Рис.16.2 зображення плану монтажу стін

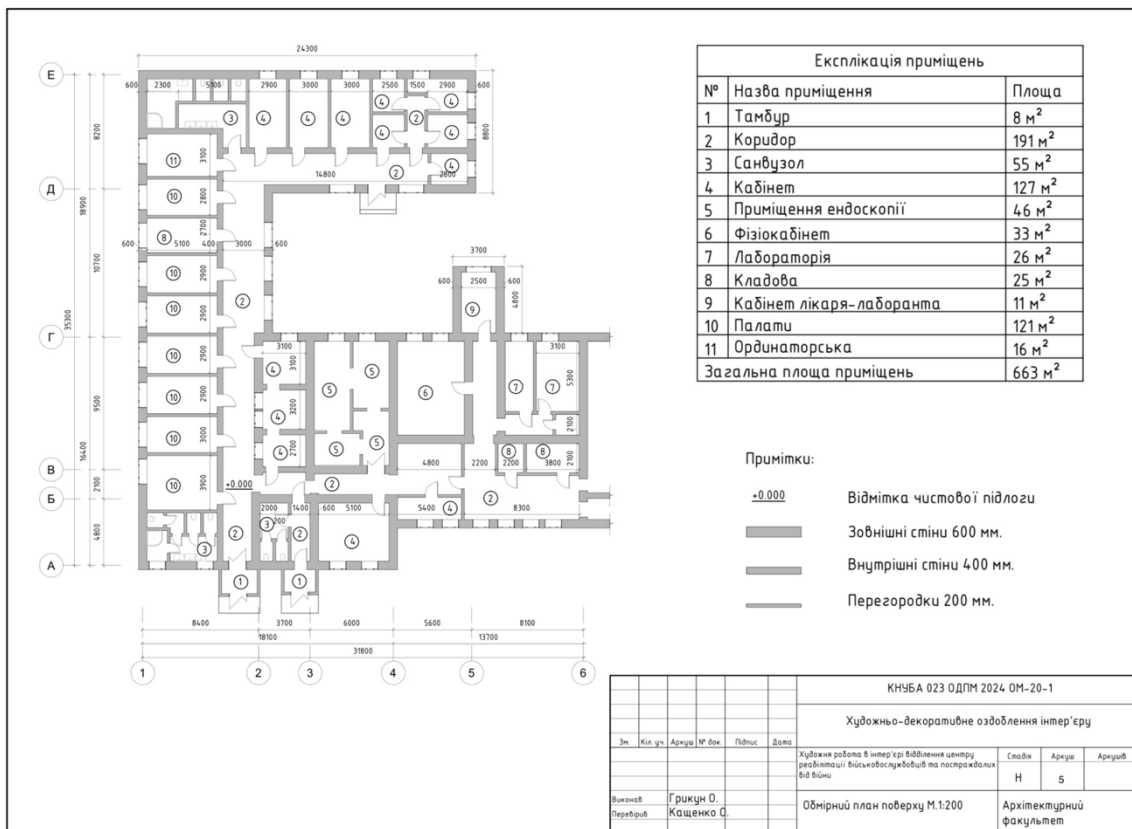

Рис.17 зображення обмірного плану поверху

Рис. 18.1 зображення зони реєстрації

Рис.18.2 зображення зони реєстрації

Рис.19 етюд до художньої роботи

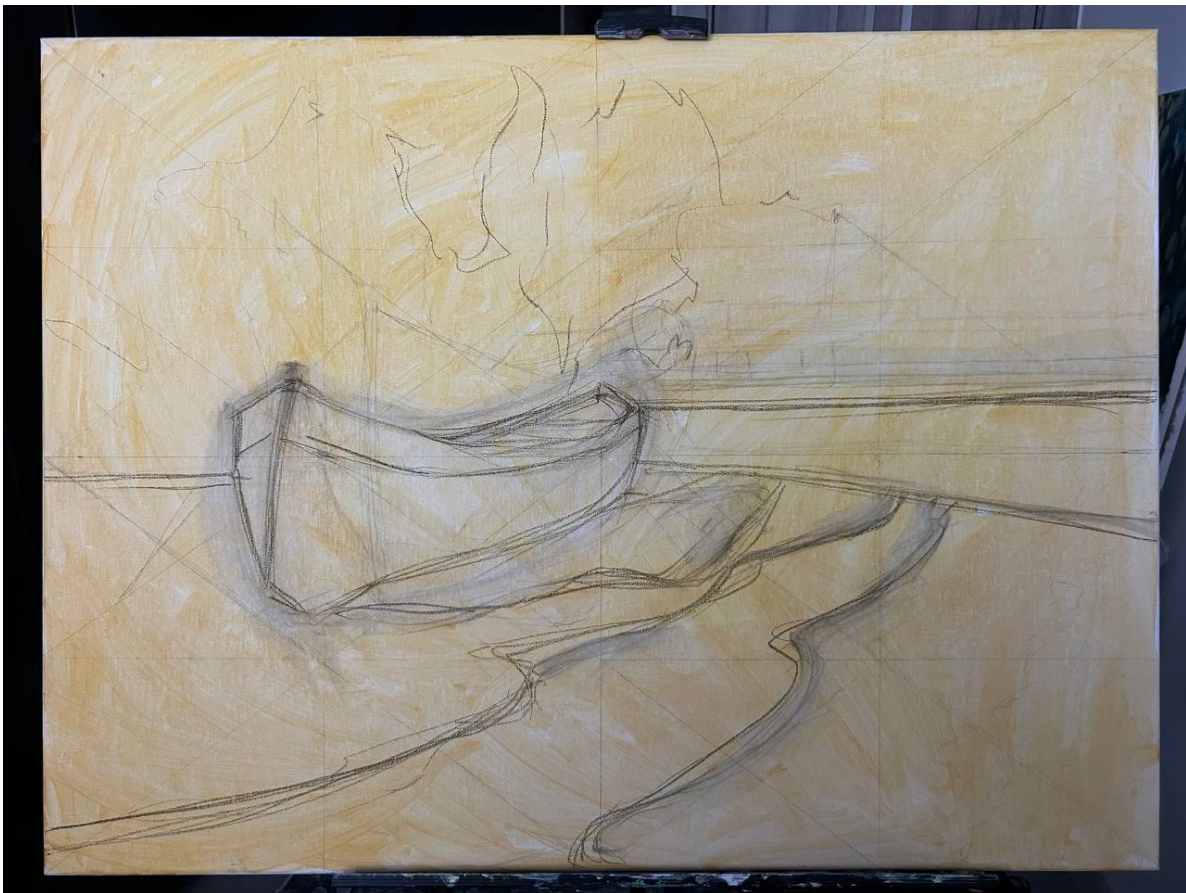

Рис.20 імприматура для роботи

Рис.21 підмалювок

Рис.22.1 деталізація

Рис.22.2 деталізація

Рис.22.3 деталізація

Рис.23 фінальний вигляд художньої роботи

Рис.24 робота в інтер'єрі